

Datum
2021-07-08

Diariernr
KST 2021/170

Ert datum
2021-05-18

Ert diariernr
Ju2021/01730/DOM

Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och domstolsfrågor
103 33 Stockholm

Promemorian Vissa frågor om sekretess när Justitiekanslern bevakar statens rätt

Kammarrätten tillstyrker förslagen i promemorian och har följande synpunkter.

1. Lagtext

Den föreslagna lagtexten är inte helt lättillgänglig. Framför allt gäller det förslaget till ny reglering i 42 kap. 4 §. Enligt kammarrättens mening bör önskad effekt kunna uppnås enklare, genom en inskjuten sats i 4 § andra meningen enligt följande:

Får en justitieombudsman eller Justitiekanslern i verksamhet som anges i 1 § från en myndighet en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos ombudsmannen eller Justitiekanslern. Förekommer uppgiften i en sådan handling som har upprättats med anledning av verksamheten gäller dock, *i andra fall än som avses i 1 § tredje stycket 1*, sekretessen hos ombudsmannen eller Justitiekanslern endast om det kan antas att något allmänt eller enskilt intresse lider avsevärd skada eller betydande men om uppgiften röjs.

4. Sekretess när Justitiekanslern bevakar statens rätt med anledning av en rättstvist som kan avgöras i ett skiljeförfarande

Av promemorian framgår inte vilka överväganden som gjorts i fråga om hur lagtexten ska formuleras för att inte utvidga sekretessen mer än nödvändigt. Det huvudsakliga syftet med den föreslagna regleringen är uppenbarligen att möjliggöra nödvändig konfidentialitet vid internationella investeringstvister.

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Ordalydelsen täcker emellertid in alla tvister där Sverige träffat ett avtal med en utländsk part innehållande en skiljeklausul. Av författningskommentaren på s. 20 framgår att med internationellt avtal avses ”främst investeringsskyddsavtal och andra avtal mellan stater”. Vad som anges i författningskommentaren till en sekretessbestämmelse hindrar dock inte att bestämmelsen blir tillämplig enligt sin ordalydelse även i andra situationer än de främst åsyftade. Om regeln är tänkt att tillämpas endast när möjligheten till skiljeförfarande följer av ett avtal mellan två eller flera stater, bör det framgå av lagtexten. I annat fall kan regleringen komma att täcka internationella tvister med andra utländska juridiska personer än stater. Detta behöver dock inte vara ett problem, om det är samma behov av sekretess även vid sådana tvister. Frågan bör belysas mer under den fortsatta beredningen.

7. Konsekvenser av förslagen

Även om det bedöms som nödvändigt att utöka möjligheterna till sekretess för de angivna ändamålen, måste det undvikas att lagtexten utvidgar sekretessen mer än vad som varit avsikten. Lagstiftaren har tidigare uttryckt en önskan om att allmänheten ska ha goda möjligheter till insyn i Justitiekanslerns verksamhet, även i den del av verksamheten som rör uppgiften att bevaka statens rätt. Samtidigt är, enligt kammarrättens mening, allmänhetens behov av insyn störst i den del av Justitiekanslerns verksamhet som rör tillsyn av svensk offentlig verksamhet. Den delen berörs inte av de nu föreslagna förändringarna.

Kammarrätten anser att förslagen svarar mot verkliga behov och inte heller går för långt med beaktande av insynsintresset. Av konsekvensanalysen framgår dock inte att man mer ingående övervägt vilka konsekvenserna blir för rätten att ta del av allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen, även om insynsintresset berörs kortfattat i de allmänna övervägandena. Det är uppenbart att det finns ett stort allmänintresse i fråga om internationella rättstvister med skadeståndsanspråk om flera miljarder kronor riktat mot staten, t.ex. rörande miljöförstörande utvinning av naturtillgångar. Analysen i dessa delar bör fördjupas under den fortsatta beredningen.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Peder Liljeqvist. Föredragande har varit föredragande juristen Marie Stegard Lind.

Peder Liljeqvist

Marie Stegard Lind

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå